

se měla věc, kdyby nešlo o podnájem, nýbrž o tak zvané odstoupení (postup) práv nájemních, při němž přejímatel bytu vstupuje v přímý poměr vůči pronajímateli a platí nadále za přímého nájemce (srv. Ehrenzweig: System rak. práva § 370 odst. II.). Poměry právní, smlouvou podnájemní založené, nejsou dále totožny s držbou práv nájemních, a nelze přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že žalobkyně, dávši pokoj do podnájmu straně žalované, vzdala se držby svých práv nájemních a že podnájemník smí po té jakkoliv užívatí věci v podnájem vzaté a že by žalobkyně proti tomu mohla čeliti jen, kdyby prokázala, že jí přísluší právo zakazovací proti žalovaným, aby v určitém směru sporáku ne-užívali. Podkladem tohoto sporu nejsou poměry držební, nýbrž poměr obligační, čímž padá podklad rozsudku odvolacího soudu, na tom názoru založeného, že rozhodny tu jsou poměry držební, a jeví se zároveň pro spor nezávažnou okolnost, zda vlastník domu nebo jeho zástupce dal žalovaným svolení k tomu, aby sporáku v místnosti v podnájem dané užívali i jiným způsobem, než k ohřívání vody. Nesporno jest, že smlouva podnájemní týkala se jedné živnostenské místnosti bez nábytku a jednoho pokoje s nábytkem, že v tomto pokoji nebyl při ujednání smlouvy sporák, a že tehdy nebylo o postavení sporáku řeči. Prvý soudce poukazuje na to, že jde o pokoj tmavorudě vyčalounovaný s malovanými stropem, s kachlovými kamny bohatě zdobenými, s podlahou vykládanou a s vycpanými židlemi, a dovozuje, že, dává-li se takový pokoj v podnájem, a není-li nic opačného ujednáno, jest dle §§ 914 a 915 obč. zák. míti za to, že nebylo úmyslem stran, ujednávatí podnájem této místnosti jako kuchyně k vaření, a že tedy užívání tohoto pokoje jako kuchyně není užíváním, k němuž by byl podnájemník oprávněn. Tomuto právnímu názoru se dovolací soud plně přiklání. Zjištěno-li tedy jest protismluvní užívání předmětu v podnájem daného, pak právem bylo prvním soudcem žalobě vyhověno.

Čís. 3709.

Dostavil-li se k prvému roku zástupce strany bez plné moci, jest jemu uložiti, by do lhůty plnou moc předložil. Neučiní-li tak, lze vydati rozsudek pro zmeškání a to bez nového ústního líčení. Stačí, že návrh žalobců na vydání rozsudku pro zmeškání byl učiněn u původního roku.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1924, Rv II 46/24.)

K řízení o žalobě na okresním soudě dostavil se žalobce a právní zástupce žalované, jenž však nevykázal plné moci. Žalobce navrhl vydání rozsudku pro zmeškání. Prvý soudce uložil zástupci žalované, by do osmi dnů předložil plnou moc, a, když se tak nestalo, žalobě bez dalšího rozsudkem pro zmeškání vyhověl. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka uplatňuje proti rozsudku odvolacího soudu formálně dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c:

ř. s.), ve skutečnosti však dovolací důvod vadného řízení (§ 503 čis. 2 c. ř. s.). Vytýkanou vadu spatřuje v tom, že rozkaz k dodatečnému předložení plné moci byl dán procesním soudem jejímu zástupci, nikoli jí přímo a míní, že procesní soud měl první rok odročiti k předložení plné moci. Teprve, kdyby žalovaná jí při něm nebyla předložila, mohl prý žalobce navrhnouti vydání rozsudku pro zmeškání. Tento rozsudek prý měl býti prohlášen ústně a neměl býti vydán jenom písemně. To prý odporuje zásadě ústnosti civilního řádu soudního. Dle obsahu dovolání míní, že odvolací soud setrval při těchto vadách procesního soudu. Dovolání není odůvodněno. Advokáti a jiní zmocněnci mají při prvním procesním úkonu, který ve sporné věci předseberou, prokázati své zmocnění listinou (§ 30 c. ř. s.) a procesní úkony, na základě procesní plné moci zmocněncem předsevzaté, mají proti odpůrci též účinek, jako by je strana sama byla předsevzala (§ 34 c. ř. s.). Kdo chce za některou stranu zakročiti, aby provedl jednotlivé nutné procesní úkony, avšak nemůže prokázati daného zmocnění, může býti soudem prozatím připuštěn jako zmocněnec. Soud má spolu naříditi, by plná moc, k těmto procesním úkonům opravňující, byla dodatečně předložena nebo schválení strany bylo prokázáno a má až do vypršení lhůty, k tomu ustanovené, nevydati rozhodnutí neb opatření, které by mělo býti vydáno. Pak-li by lhůta tato marně prošla, budiž postupováno beze zřetele k onomu zakročení (§ 38 c. ř. s.). V tomto případě se k prvnímu roku nedostavila žalovaná, ale dostavil se za ni advokát bez plné moci. Soud mu nařídil, aby předložil do 8 dní plnou moc, jinak že bude dle návrhu žalující strany vydán rozsudek pro zmeškání. Plná moc nebyla předložena v povolené lhůtě a procesní soud vydal na to písemně rozsudek pro zmeškání. Ve sporu nebyla projevována pochybnost, že žalobce podal při prvním roku návrh na vydání rozsudku pro zmeškání. Podle uvedených předpisů nahražovala intervence advokáta žalované strany při prvním roku její vlastní přítomnost jenom pod podmínkou, že též dodatečně předloží plnou moc, soud jednal s ním, ne se žalovanou. Připustiv ho prozatím k jejímu zastupování, musel při tom (§ 38 c. ř. s.) naříditi, aby plná moc byla předložena. To mohl naříditi jenom jemu, nikoli straně (srovnej: Hora, Československé civilní právo procesní; díl II. strana 69), a když to učinil, musel sečkat s rozhodnutím o návrhu žalobcovu na vydání rozsudku pro zmeškání. Rozsudek mohl býti vydán písemně bez nového ústního jednání. To plyne z předpisu §u 415 c. ř. s. Tento předpis není obmezen jenom na případy, kdy po skončení řízení v první stolici se provádějí důkazy, nýbrž platí pro všechny případy, kdy rozsudek nemohl býti vydán hned po skončeném jednání. V tomto případě nemohl soud rozhodnouti ihned při jednání o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, protože nebylo jisto, zdali zástupce žalované za ni intervenoval právem či neprávem, a zdali ona první rok zmeškala. Mínění dovolatelčino, že procesní soud měl jednání odročiti k předložení plné moci zástupce žalované, a že žalobce mohl teprve při odročeném jednání navrhnouti vydání rozsudku pro zmeškání, nemá opory v zákoně. Procesní soud jednal tedy správně, když uložil předložení plné moci pouze zástupci žalované, i když po marném uplynutí ustanovené lhůty vydal rozsudek písemně bez nového ústního jednání.

Proto také jednal správně odvolací soud, když nevyhověl návrhu žalované, aby rozsudek prvního soudu zrušil a tomuto nařídil, aby dal žalované přímo rozkaz k předložení plné moci jejího zástupce.

Čís. 3710.

Při projednávání pozůstalosti po společníku veřejné obchodní společnosti jest společnost povinna, by předložila zevrubný výpočet zůstavitelova podílu na jmění společnosti ke dni úmrtí a, jsou-li k pozůstalosti povoláni nezletilí dědici, by předložila přesnou likvidační bilanci o skutečném majetku společnosti.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1924, R I 238/24.)

Pozůstalostní soud nařídil veřejné obchodní společnosti, jejímž byl zůstavitel společníkem, by předložila přesnou likvidační bilanci o jeho společenském podílu a vypočetla jeho podíl na jmění společnosti. Rekursní soud k rekursu společnosti napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu společnosti.

Důvody:

Napadenému usnesení, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, pokud se týče jímž byl potvrzen poukaz soudního komisaře v pozůstalostním řízení po Osvaldu R-ovi, veřejném společníku stěžující si společnosti, aby stěžovatelka předložila přesnou likvidační bilanci o společenském podílu Osvalda R-a a vypočetla jeho podíl na jmění společnosti, vytýká stěžovatelka zřejmou protizákonnost a rozpor se spisy (§ 16 nesp. říz.), leč neprávem. Pokud jde o zřejmou nezákonnost, kterou spatřuje stěžovatelka v tom, že jí bylo uloženo předložiti bilanci ohledně podílu Osvalda R-a, ačkoli prý této své povinnosti (§ 106 nesp. říz.) již vyhověla, není tato výtka stěžovatelčina opodstatněna. Stěžovatelka předložila toliko opis bilančního kvota a výpis z konta zisku a ztráty, ale jak tento opis, tak i výpis pořizeny jsou ke dni 25. prosince 1922 a nikoli ke dni úmrtí Osvalda R-a, to jest k 9. květnu 1922. Podle §u 106 odstavec první nesp. říz. jest však předložiti účetní uzávěrku o podílu zemřelého společníka ke dni úmrtí. Oznámila-li stěžovatelka do protokolu ze dne 25. června 1923, že kapitálové konto Osvalda R-a činí ke dni 9. května 1922 411.864 Kč 49 h, nevyhověla tím předpisu §u 106 nesp. říz., neboť tento § má zřejmě na mysli účetní uzávěrku, zřízenou tak, aby jí bylo lze přezkoumati. Konečná číslice, kterou stěžovatelka z kapitálového konta Osvalda R-a oznámila, bez udání složek, jichž jest výslednicí, není takovou účetní uzávěrkou (čl. 29 obch. zák.). Vzhledem k tomu, že se tak dosud nestalo, právem a nikoli proti zákonu byla stěžovatelka vyzvána, aby bilanci předložila. Neprávem také spatřuje stěžovatelka zřejmou nezákonnost v tom, že jí bylo uloženo předložiti likvidační bilanci. Tu jest předeslati, že za dědice po Osvaldu R-ovi jsou povolány nezletilé děti bratra zůstavitele